

Τά μηνύματα (διήγημα) π. Σταύρου Τρικαλιώτη

/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός

π. Σταύρου Τρικαλιώτη

Ένα άλλοκοτο φθινοπωρινό πρωινό ξημέρωσε σ' ένα μικρό άκριτικό νησί. Ένας πρώην ναυτικός άναμένει τό πολύτιμο μήνυμα. Καλό ή κακό, ούτε κι ό ίδιος γνωρίζει. Τό καλοκαίρι τό λουσμένο στό ἄπλετο φῶς, μέ τίς ὅμορφες, ξένοιαστες και ζεστές μέρες του, πέρασε άνεπιστρεπτί.

Τά πρωτοβρόχια έκαναν αἰφνιδιαστικά τήν έμφανισή τους. Άπο τά βαθιά χαράματα έχει άρχισει νά πέφτει ένα μονότονο ψιλόβροχο, πού δέν λέει νά σταματήσει. Οι νησιώτες παρατηροῦν μέσα άπο τά παραθύρια τους μιά ἐλαφριά θαλασσοταραχή πού σηκώθηκε γύρω στό τό μεσημεράκι. Ισως νά ναι τό προμήνυμα μιᾶς άναμενόμενης κακοκαιρίας. Οι παλαιότεροι έχουν έπιστρατεύσει τήν πεύρα τους και προβαίνουν σέ μετεωρολογικές προβλέψεις. Οι περισσότεροι συμφωνοῦν ότι ό καιρός σταδιακά θά ἐπιδεινωθεῖ.

Τά βουνά τά έκρυψε ή καταχνιά και ούτε πού τά διακρίνεις. Ήδη ένα ἐλαφρό

άεράκι ̄φερε μιά ψυχρούλα. Ή θερμοκρασία κατέβηκε πέντε βαθμούς Κελσίου. Ήρθανε, λέει, κρύες μάζες ̄έρος ̄πό τήν Ούκρανία. Γιά φαντάσου, ̄πό τήν Ούκρανία! Οι γριές ̄γκατέλειψαν τίς αύλες καί μπήκαν θορυβημένες στά σπίτια. Όλο γιά τόν καιρό τίς ̄κοῦς νά μιλοῦν καί νά ̄κθέτουν κι ̄κείνες τίς βαθυστόχαστες γνῶμες τους, πού τίς ̄μπλουτίζουν μέ ̄σα ̄κοῦν στό βραδινό δελτίο καιροῦ.

Οι καρδιές τών ̄νθρωπων ̄κολουθοῦν τίς καιρικές μεταβολές. ̄Έχασαν τήν καλοκαιρινή τους εύθυμιά καί μελαγχολοῦν κι αύτές, κάνοντας παρέα στήν γενικότερη κατήφεια τοῦ φθινοπωρινοῦ τοπίου. Μαυρίζει ή καρδιά τους, ̄πως μαῦρο είναι τό σμήνος τών πουλιών πού πετοῦν πάνω ̄πό τήν θάλασσα καί γίνονται ̄να μέ τά γκριζόμαυρα σύννεφα πού σκέπασαν τόν ούρανό.

Πρόωρα ̄ρθε φέτος ̄ χειμώνας στό μικρό μας νησί. Ή νύχτα πλησιάζει μέ ̄γριες διαθέσεις. Ούτε πού καταλάβαμε τό ̄λιοβασίλεμα σήμερα. ̄Ένας αίφνιδιαστικός δυνατός ̄νεμος τ' ̄ναστατώνει ̄λα. Οι γυναῖκες μέσα στή νυχτιά τρέχουν σάν μαῦρες σιλουέτες νά προστατευτοῦν στά φτωχοκάλυβα τους.

Τί μονότονη καί βαριά πού είναι τούτη ή νύχτα, Θεέ μου! Τί ̄πελπισία γεννᾶ μέσα στήν ψυχή μας! Κι αύτό τό πυκνό σάν κατράμι σκοτάδι, δίχως τήν παρηγοριά τοῦ φεγγαρόφωτου, ̄κσφενδονίζει δυνατές σουβλιές στά σωθικά μας. Μέχρι καί ̄άέρα μυρίζει ̄πόψε ̄ποπνικτικά καί μᾶς ̄πωθεῖ. Παντοῦ «Έρημιά» κι «Έγκατάλειψη».

Κανένας δέν κυκλοφορεῖ στά σοκάκια τῆς γραφικῆς μας πολίχνης. Μόνο τά φῶτα, πού ̄ναψαν ̄πό νωρίς στά φτωχικά σπιτάκια τών νησιωτῶν, δίνουν ̄ναν ̄λάχιστο τόνο αίσιοδοξίας. Ή σκέψη τοῦτες τίς ̄ρες ̄γριεύει, χωρίς νά τό καταλάβεις. Μοναδική μας παρηγορία, πού ̄παλύνει κάπως τήν βαρυθυμία μας, είναι οι ̄μορφες ̄ναμνήσεις περασμένων φθινοπωρινῶν βραδιών στό νησί μας. Τά γλυκά ̄κείνα φθινόπωρα πού ̄μοιαζαν μέ καλοκαίρι. Τότε πού τά παιδιά ̄παιζαν μέχρι ̄άργα στίς γειτονιές κ οι γριές καί οι νιές δέν σταμάταγαν τό κουβεντολόι μέχρι ̄άργα τό βράδυ.

Μιά κρυφή ̄λπίδα σιγοκαίει μέσα μας ̄τι θά ̄ξανάρθουν τά ̄μορφα ̄κείνα φθινόπωρα. Μέ τό φθινόπωρο, ̄μως, δέν μπορεῖ νά τά βάλει κανείς. Ποτέ δέν είσαι σίγουρος τί θά σοῦ προκύψει. ̄Όπως μᾶς λέει καί ̄ Γρηγόρης Ξενόπουλος: «Τό φθινόπωρο είναι λιγάκι ̄πουλο. Προσποιεῖται τό καλοκαίρι, ̄λλά κατά βάθος είναι χειμώνας».

Ξημέρωσε, ̄πιτέλους, ̄λλά ̄ ̄λιος δέν λέει ν' ̄νατείλει! Ξύπνησε σήμερα μαχμουρλής. Τί τσιγκούνης! Μέ τό ζόρι ̄σα ̄σα πού φαίνεται κρυμμένος πίσω ̄πό τόν κατάμαυρο ούρανό. Πῶς νά θερμάνει τό νεκρικό τοῦτο τοπίο; Μόνο τά πράσινα βουνά, πού φαίνονται στά δυτικά τοῦ νησιοῦ μας, δίνουν ̄να τόνο χαρᾶς.

Ό ̄νθρωπος, ̄μως, ̄λπίζει. Πρέπει νά ̄λπίζει. Νά ̄χει τή βεβαιότητα ̄τι «θαρθοῦν μηνύματα πολλά καί ̄ραϊα». Μηνύματα πού θά μᾶς χαροποιήσουν καί θά

θερμάνουν τίς κρύες μας καρδιές. "Ηδη αύτή ή πίστη σέ καλύτερες μέρες πού θάρθουν, μᾶς διασώζει ἀπό τόν ψυχικό ὅλεθρο καί μᾶς ζωογονεῖ. Ζοῦμε μέ τό βλέμμα προσηλωμένο στό ὄραμα καλύτερων ἡμερῶν, κατά πώς λέει κι ὁ ποιητής:

Μά πίσω ἀπό τόν ἐφήμερο χειμώνα
Πίσω ἀπό κάθε σύννεφο, τήν πλάση
μυρίζεται ἡ γαλήνη. Ἔρχεται ὁ ἥλιος
καί ζωογονεῖ τήν κτίση, ἐνῶ διαλύεται
κ' ἡ πιό ἄγρια συννεφιά. *

Πέρασε κι αύτή ἡ μέρα χωρίς νά τό καταλάβουμε. Δύσκολα, ἀλλά πέρασε. Ἡ μικρή μας πολιτεία βρῆκε τούς ρυθμούς της θέλοντας καί μή. Ὁπως καί νά τό κάνεις, ἡ ζωή ἔχει τή γλύκα της καί στή βροχή καί στό κρύο. "Έχει τίς χάρες της.

Σέ ὄρισμένα σπιτάκια βιάστηκαν ν' ἀνάψουν τά πρῶτα τζάκια. Οἱ οίκογένειες μαζεύτηκαν γύρω ἀπό τήν ἐστία καί οἱ γιαγιάδες ἄρχισαν μέ περίσσεια χαρά νά διηγοῦνται στά ἐγγονάκια τους τίς ὅμορφες παλιές ιστορίες. Τά μικρά ἀρχίζουν σιγά σιγά νά χασμουριοῦνται καί πᾶνε σάν πουλάκια νά κοιμηθοῦν γλυκά.

Ἡ μητέρα θά ἀποτελειώνει τό τελευταῖο συγύρισμα στήν κουζίνα καί ὁ πατέρας, ἀφοῦ ζεστάνει τήν καρδιά του μέ τό τελευταῖο ποτηράκι κρασί, θά παραδοθεῖ στόν εὔεργετικό ὑπνο «εἰς ἀνάπαυσιν τῆς πολυμόχθου σαρκός του». Τελευταία θά πάει γιά ὑπνο καί ἡ μητέρα, ἀφοῦ πρῶτα σκεπάσει καλά καλά τά παιδάκια της καί τούς δώσει τό βραδινό ἀπαλό φιλί της.

"Έξω ἐπικρατεῖ ἀπόλυτη σιγή. Μόνο ὁ ἀγέρας ἀκούεται πού καί πού καί χτυπάει τά παραθυρόφυλλα, πού ἔχουν ξεχαστεῖ ἀνοιχτά, καθώς καί τό τσοπανόσκυλο ἀπό τήν ἀπέναντι στάνη στήν ἄκρια τοῦ χωριοῦ.

Θά ἔρθουν ἄραγε καλύτερες μέρες; Θά φᾶνε γλυκό ψωμί οἱ φτωχοί φαμελίτες; Θά δώσουν τά σπαρτά τούς καρπούς τους στόν καιρό τους ἡ θά ἔρθει ἔνας βαρύς κι ἐκδικητικός χειμώνας, πού θά τά σαρώσει ὅλα; «Ὄ, τι εἶναι νά ἔρθει, ἄς ἔρθει, καλοδεχούμενο», συλλογίστηκε ἡ μητέρα κι ἔκανε τόν σταυρό της πρίν κοιμηθεῖ. «"Έχει ὁ Θεός! Θά τά καταφέρουμε καί πάλι» καί μέ αύτές τίς σκέψεις παραδόθηκε σέ ἔνα γλυκό κι ἐλαφρύ ὑπνο.

"Έξω δέν ἀκούγεται τίποτα. "Όλα τά φῶτα τοῦ χωριοῦ ἔχουν σβήσει. Μόνο στό σπιτάκι τοῦ κυρ- δάσκαλου, τοῦ Φώτη, ἔχει ἀκόμα φῶς. Τό συνηθίζει τά βράδια νά μένει μέχρι ἀργά καί νά γράφει. Τί νά γράφει ἄραγε; "Ισως γιά τούς καημούς, τίς ἐλπίδες καί γιά τά ὄνειρα τῶν ἀνθρώπων τῆς μικρῆς μας πόλης. "Ισως νά θυμᾶται αὐτούς πού ἔφυγαν ἀπ' τή ζωή ἡ τά παιδιά πού πέρασαν ἀπό τά χέρια του τόσα καί τόσα χρόνια ἡ τήν γυναίκα του, πού κοιμήθηκε νέα στήν κατοχή καί δέν πρόλαβε νά τοῦ κάνει παιδιά πού τόσο πολύ λαχταροῦσε. Ἀπό τότε ἔνιωθε σάν δικά του παιδιά τά παιδιά ὅλου τοῦ κόσμου.

Ἄντε κυρ-δάσκαλε.

Πήγαινε κι έσύ νά κοιμηθεῖς. Άργησες πολύ ἀπόψε πάλι. Σέ παρέσυραν τά γραφτά σου. Οι μαθητές σου θά σέ περιμένουν αὔριο καί σέ θέλουν ξεκούραστο.

Καληνύχτα...

Άγια Παρασκευή Όκτωβριος 2016

‘Υ. Γ. Τό διήγημα είναι ἔμπνευσμένο ἀπό τό ποίημα: Τά μηνύματα, τοῦ Τάκη Παπατσώνη
(Ἄπο τὴ Συλλογὴ «ΕΚΛΟΓΗ Α', URSA MINOR, ΕΚΛΟΓΗ Β'», Ἐκδ. ΙΚΑΡΟΣ Ἀθῆνα 1988).

*Νικηφόρου Βρεττάκου, Τά ποιήματα, τ. Α', σ. 81, ἐκδ. Τρία φύλλα, 1984 , (Τό ταξίδι τοῦ Ἀρχαγγέλου)

Πηγή:synodoiporia.gr